

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 4 (211) САКАВІК 2016 ГОДА

БЕЛАРУСКАЕ ПАЖАДАННЕ

Каб ціха спалася, лёгка ўставалася, спрытна хадзілася!

НАША ЖЫЦЦЁ

КОШТЫ НА ЛАЗНЮ ВЫШЭЙ КОШТАЎ ГАРЭЛКІ

Гарадоцкія камунальныя службы павысілі кошты за карыстанне паслугамі лазні, як у Гарадку, так і ў сельскай мясцовасці. Гэтыя кошты ў 60 000 і 50 000 рублёў вышэй кошту гарэлкі, але ніжэй чым у Віцебску.

Віцебскі аблвыканкам у лютым выключыў са спісу сацыяльна значымых паслугаў паслугі лазняў і душавых, пакінуўшы толькі тыя, якія звязаны з пахаваннем. 3 сярэдзіны лютага кошт памыву ў лазнях г. Віцебска склаў каля 85 тысяч рублёў. У лазні г. Гарадка з'явілася аб'ява, што кошт памыву будзе 100(!) тысяч рублёў.

Гэтае «шалёнае» паведамленне аб росце кошту памыва ў 2,5 разы з 40 тысяч рублёў выклікала абурэнне карыстальнікаў лазні, якія выказалі сваё здзіўленне мясцовай уладзе. У выніку гэтых захадаў кошт паслугаў у лютым застаўся на ранейшым узроўні, а з 1 сакавіка ўсталяваны кошт карыстання лазняў — 60 тысяч рублёў у Гарадку і 50 тысяч рублёў у сельскай мясцовасці.

Гэта канешне менш, чым у абласным цэнтры. Але ж упершыню гэтая санітарная працэдура стала каштаваць даражэй бутэлькі гарэлкі з яе мінімальным узроўнем у 58-59 тысяч рублёў. Далёка ў мінулым засталіся часы, калі ў гарадоцкай лазні квіток быў 20 капеяк, а бутэлька гарэлкі 3р. 60 к.

Л. Антонаў

ЛАТАРЭЯ

ВЫЙГРАЛІ У ЛАТАРЭЮ

У новай латарэі «Еўраопта» у першым туры пакупнікі з Гарадка выйгралі планшэт і мабільны тэлефон за набыццё садавіны і іншых прадуктаў.

«Еўраопт» сучасным маркетынгавым крокам заахвочвае спажыўцоў да набыцця садавіны і не толькі праз удзел у латарэі «Удача ў прыдатак». Латарэя праводзіцца па суботах на канале АНТ з розыгрышам аўтамабіля і больш 300 прызоў . Сярод першых пераможцаў жыхары Гарадка Восіпава Ірына і Гіраў Валеры.

Гэтая латарэя стартавала на мінулым тыдні і першы тур прынёс шчасце жыхарцы Мастоў з Гарадзенскай вобласці Іне Варонінай, якая выйграла аўтамашыну VW Tiguan Trend & Fun TSI BlueMotion серы металік.

Яшчэ тры пераможца атрымалі грашовы прыз па 100 млн. рублёў. Сярод пераможцаў апынуліся і нашы землякі Восіпава Ірына і Гіраў Валеры, які атрымалі адпаведна смартфон і планшэт ад фірмы Lenovo.

Для ўдзелу ў латарэі неабходна набыць садавіну з групы «Удача ў прыдатак» на суму не менш 100 тысяч рублёў без уліку цыгарэт і алкаголя, размічыўшыся карткай «Еўраопт- плюс». Кожная пакупка на 100 тысяч рублёў дае спажыўцу 1 код. Пасля гэтага варта зарэгістравацца на сайце «Еўраопт» сваю картку па нумару і запоўніць анкету — http://game.evroopt.by/winners/

І вы — ўдзельнік латэрэі «Еўраопта». Латэрэя разыгрываецца ў суботу, а лік пераможцаў паведамляецца на сайце кампаніі.

Так што такім маркетынгавым крокам варта вучыцца і сетцы Белкаапсаюза

Л. Антонаў

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

РЭХА ЗДАРЭННЯ

ЕХАЎ НА СЕСІЮ, А ПРЫЕХАЎ ... У КАЛОНІЮ.

Пастаўлена судовая кропка ў гісторыі сутыкнення ў чэрвені 2014 г. Ford Focus з Toyota Land Cruiser, якая потым здзейсніла сутыкненне з трактарам.

Пракурор Гарадоцкага раёна Міхаіл Пацееў на старонках сайта www.Gorodok-prokuror.alioshyn.com паведаміў аб выніках разгляду у суду гісторыі амаль двухгадовай даўніцы, якая здарылася каля Залучча ў час падрыхтоўкі да «Дажынак — 2014»

"Як шмат у нашым Свеце здараецца аварый, асабліва аўтамабільных, кожны дзень у аўтакатастрофах гінуць людзі. Памятаючы пра гэта, калі едзеш за рулём, то варта абсякаць сябе на думцы, што ты цар дарогі, а неабходна быць больш уважлівым, бо можна не толькі самому загінуць, але і пазбавіць жыцця ні ў чым не вінаватых людзей.

Разам з тым не ўсе вадзіцелі так думаюць.

На трасе Гарадок — Віцебск здарылася жудаснае ДТЗ, загінуў чалавек. Ён ехаў на працоўным трактары па сваіх справах і нават не думаў, што яго жыццё так рана абарвецца.

За трактарам выстраілася калона. Вінаваты ў ДТЗ вырашыў абагнаць трактар, уключыў паказальнік павароту і, ня пераканаўшыся ў бяспецы манеўру, стаў выязджаць на паласу сустрэчнага руху, дзе сутыкнуўся з ужо рабіўшым абгон ў тым жа напрамку аўтамашынай маркі «Таёта Лэнд Крузер», якая стала некіравальнай і яе раскруціла.

Машына пярэдняй правай частукай кузава здзейсніла сутыкненне з левым бокам трактара, які рухаўся ў спадарожнымкірунку.Затымяна некалькі разоў перавярнулася і стала на колы.

Трактар ад такога сутыкнення таксамаперакуліўся.Трактарыст атрымаў цяжкія траўмы, яго даставілі ў бальніцу, але, на жаль, лекары нічога не змаглі зрабіць, і ён памёр праз два тыдні. У яго засталіся жонка і дачка.

Вінаваты аварыі сваю віну не прызнаў, ў зробленым ні ў якай меры не раскаяўся. А суд прызнаў хлопца вінаватым і ў адпаведнасці з ч. 2 арт. 317 КК Рэспублікі Беларусь прызначыў яму пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі тэрмінам на тры гады з адбываннем у папраўчай калоніі ва ўмовах пасялення з пазбаўленнем права займацца дзейнасцю, звязанай з кіраваннем усімі відамі транспартных сродкаў, тэрмінам на пяць гадоў.

Так як машына належала бацьку хлопца, суд прысудзіў спагнаць з яго ў якасці кампенсацыі маральнай шкоды па 98 000 000 рублёў на карысць маці і дочкі загінулага.

Пры вызначэнні пакарання, суд ўлічыў, што за невялікі перыяд вадзіцельскага стажу, вінаватым у ДТЗ учынены 16 парушэнняў Правілаў дарожнага руху, за якія ён прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці. Прыгэтым,14адміністрацыйных правапарушэнняў ён здзейсніў, кіруючы транспартнымі сродкамі.

Так, ён парушыўшы п. 87.2 Правілаў дарожнага руху, кіруючы транспартным сродкам, пры руху заднім ходам сутыкнуўся са стаячым транспартным сродкам.

Двойчы парушаў патрабаванні дарожных знакаў, 5 разоў прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці за перавышэнне ўстаноўленай хуткасці руху, 4 разы прыцягваўся да адказнасці за кіраванне транспартнымі сродкамі, якія не прайшлі дзяржаўны тэхнічны агляд. Акрамя таго, ім было здзейснена адміністрацыйнае права-парушэнне, прадугледжанае ч. 1 арт. 18.6 КаАП Рэспублікі Беларусь, гэта значыць, кіраванне транспартным сродкам у стане алкагольнага ап'янення.

Названыя факты здзяйснення сістэматычных правапару-шэнняў, характарызуюць яго як вельмі няўважлівага, недысцыплінаваных кіроўцы, які, кіруючы транспартнымі сродкамі, фактычна ігнараваў патрабаванні Правіл дарожнага руху, што шмат у чым і абумовіла здзяйсненне ім сапраўднай злачынства.

Нельга таксама апраўдаць паводзіны бацькі вінаватага ДТЗ, які, нягледзячы на прыведзеныя факты, давяраў кіраванне аўтамабілем сыну."

Т. Гаражанка

ЖУДАСЦЬ

ТРУП ДЗІЦЯЦІ – НА СМЕТНІКУ

Труп нованароджанага дзіцяці знайшлі на сметніку пад Віцебскам. Пра гэта паведаміў тэлеканал СТВ. Па версіі карыстальнікаў групы «Это Витебск, детка! [Типичный Витебск]» сацыяльнай сеткі ЎКантакце адна з улік вядзе да Максімаўскага дома інтэрната Гарадоцкага раёна

Па заключэнні экспертаў, дзяўчынка пражыла ня больш за суткі. Цялесных пашкоджанняў на ёй не выяўлена.

Не выключана, што біялагічная маці пакінула пяміраць дзіцяці на сметніку.

Цяпер праваахоўнікі шукаюць яе па ўсім раёне. Звузіць кола пошуку да адной вёскі немагчыма. У дзень здарэння смецце сюды звозілі з 7 навакольных вёсак, паведамілі ў праграме Навіны «24 гадзіны» на СТВ.

На сённяшні дзень арыентаваны ўсе ўстановы аховы здароўя, дзе б магла стаяць на ўліку дадзеная жанчына, а таксама адпрацавана вялікая частка жылога сектара, апытаныя грамадзяне, якія маглі б бачыць, калі гэтага нованароджанага дзіцяці магіл змяшчаць у кантэйнер для смецця. Раённым Следчым камітэтам распачата справа па арт. 140 («Забойства маці нованароджанага дзіцяці»).

Разам з гэтым карыстальніца сацыяльнай сеткі Это Витебск, детка! [Типичный Витебск] https://vk.com/typical_vitebsk учора вечарам паведаміла, што на прасціне, у якую было завернута дзіцяці, маецца штамп Максімаўскага дома інтэрната. Адпаведна праваахоўнікі распытваюць пэўнае кола асобаў звязаных з гэтым домам інтэрнатам, як ў Максімаўцы, так і за яе межамі.

Л. Антонаў

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета "Гасцінец" пачала размешчацца на партале http://haradok.info ў раздзеле "Газета "Гасцінец", дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

ПАДРЫХТОЎКА ДА ВЯСНЫ

НАБЫЦЬ ЭЛІТНАЕ НАСЕННЕ БУЛЬБЫ

У гэтым годзе на рынку нашага райцэнтра па аўторках пачалі прадаваць элітнае насенне бульбы, а таксама іншае насенне ад Інстытута бульбаводства, які месціцца ў п. Самахвалавічы Мінскага раёна. Пры гэтым элітнае насенне новых гатункаў бульбы рэалізоўваецца яшчэ па мінулагодніх коштах.

Кожны аўторак з 10 гадзін раніцы на рынку г. Гарадка пачынаецца гандаль элітным насеннем Інстытута бульбаводства, які месціцца ў п. Самахвалавічы пад Мінскам.

Пакупнікам прапануюцца разнастайныя гатункі бульбы рознай спеласці. Да ранніх гатункаў аднесены гатункі: Зорачка, Талачанскі, Лілея, Палац, Вінета, сярэднеранні — Маніфест. Таксама ў гэтым сезоне аматары бульбаводства могуць набыць і навінкі: сярэднеспелы — Багач, сярэднепозні — Нара. Пяцікілаграмовы пакунак элітнага насення ў гэтым годзе яшчэ каштуе, як і ў 2015 г. — 85 000 рублёў.

Таксама ад Самахвалавічаў прапануецца цыбуля-сявок «Ветразь» шматгнездавая 2-4 гн. Коштам па 35-38 тысяч рублёў. Спажыўцы даволі хутка раскупляюць прапанаваны тавар, што каля 12 гадзін машыны ад Інстытута бульбаводства ўжо з'язджае.

Таксама на рынку ўжо штодня працуе тры гандлёвыя кропкі, на якіх магчыма набыць насенне кветак, гародніны. Для аматараў кветкаводства і агародніцтва прапанецца вельмі шырокі выбар гатункаў насення кветак і гародніны коштам пераважна ад 4,5 тыс. руб. да 6 тысяч.

Л. Антонаў

КРЫМІНАЛ

ЗЛАДЗЕЙКУ ЗАФІКСАВАЛА ФОТАПАСТКА

У пасёлку Езярышча Гарадоцкага раёна беспрацоўная суседка на працягу некалькіх месяцаў абкрадвала нямоглую састарэлую бабулю і зараз супраць яе вядзецца пяць крымінальных спраў. Крадзяж выявіла дачка пенсіянеркі, якая часта прыязджала з Віцебска ў госці да маці.

Па невядомых прычынах з дома нямоглай гаспадыні сталі знікаць прадукты харчавання. Растлумачыць гэта з'ява раптам выявіліся добрым апетытам бабулі было немагчыма — гэты факт абавязкова заўважыла б замацаваная за сельчанка сацыяльны работнік. У выніку яны разам вырашылі звярнуцца ў міліцыю.

Для злову «прывіда» праваахоўнікі ўсталявалі ў хаце бабулі фотоловушку. Яна і дапамагла выйсці на след падазраванай.

Намеснік пракурора Гарадоцкага раёна Максім Зіновік здзіўляецца вынаходлівасці галоўнай фігурантка гэтай крымінальнай гісторыі:

— Фотапастка выразна захавала 48-гадовую суседку, якая, як аказалася, і наведвалася рэгулярна ў дом пенсіянеркі. Карыстаючыся нямоглацю гаспадыні, яна непрыкметна падарожнічала па пакоях, па шляху экспрапрыючы ўсё, што магло спатрэбіцца ў гаспадарцы — дробную хатняе начынне, каўбасу, маянэз, хлеб, зефір, крупы. Для таго, каб не пакідаць слядоў, спецыяльна апранала валёнкі і пальчаткі. Праўда, у фатальны для сябе дзень, захапіўшыся пошукам харчовых прыпасаў, пальчаткі неспадзявана забылася на халадзільніку.

Добры здымак, зроблены фотапасткай і частка страчанага «рыштунку», дазволілі супрацоўнікам міліцыі хутка ўсталяваць асобу падазраванай. У яе доме выявілі крадзенае.

Цяпер па факце незаконнага пранікнення ў жыллё і розных крадзяжоў супраць жанчыны распачалі пяць крымінальных спраў. Ёй пагражае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін да 4 гадоў, нягледзячы на тое, што агульны кошт скрадзенага складае каля Br1,5 мільёна.

Алена Бегунова
"СБ"

ЗДАРЭННЕ

СТРАЛОК «ПАТРАПІЎ» НА 870 000 РУБЛЁЎ

22 студзеня гэтага году малады хлопец «павесяліўся» страляючы па тратуарнай плітцы насупраць акна ў кафэ. Гэтую гісторыю распавяла Наталля Левянкова, старшы памочнік пракурора Гарадоцкага раёна.

На сайце Гарадоцкай пракуратуры www.Gorodok-prokuror.alioshyn.com старшы памочнік пракурора так паведаміла пра гэту гісторыю: «Кампанія маладых хлопцаў вырашылі павесяліцца, а менавіта, пастраляць з пнеўматычнага пісталета. Але пастраляць не ў лесе, не за горадам, а прама ў цэнтры горада, што, натуральна, з вялікай верагоднасцю, ні да чаго добрага прывесці не можа, так здарылася і з імі.

Адзін з хлопцаў, вырашыў выкарыстоўваць у якасці мішэні тратуарную плітку, не прыдумаўшы нічога лепш, як размясціць яе прама насупраць акна ў кафэ.

Няцвёрдай рукой ён зрабіў восем стрэлаў, тройчы прамазаўшы і патрапіўшы ў ... акно кафэ.

Добра, што ніхто не пацярпеў, разбілася толькі шкло, коштам ... 870 000 рублёў, якія гора-стрэлку прыйдзецца пакрыць Гарадоцкаму райспажыўсаюзу.

Гэтая гісторыя, спадзяюся, стане для ўсіх прыкладам, што нават пры дапамозе пнеўматычнага пісталета можна нанесці істотную шкоду.»

Л. Антонаў

ІМІГРАЦЫЯ

ВЫМУШАНЫЯ ПЕРАСЯЛЕНЦЫ АБЖЫВАЮЦЦА

30-гадовы Хведар Баркалаў прыехаў у Беларусь пасьля пачатку вайны на Данбасе. Цяпер разам зь сям'ёй ён пражывае ў вёсцы Віраўля, што ў Гарадоцкім раёне. Вымушаны перасяленец з Украіны ласкава адказаў на пытаньні нашага карэспандэнта.

Хведар, падзяліся, калі ласка, сваім бачаньнем сытуацыі ва Ўкраіне пасьля Майдана.

Я, напрыклад, не за Ўкраіну. Памянялі ўладу па бязьмежжы — і пачалося. Мне новая ўлада не падабаецца, я яе не падтрымліваю, я — за ДНР!

Калі нагналі тэхнікі, пачалі абстрэльваць суседнія сёлы. Гэта наш пасёлак Сартану [Сартана — пасёлак гарадзкога тыпу ў 17 кілямэтрах на паўночны ўсход ад Марыюпаля — рэд.] тады не кранулі, а наогул абстрэлы, залпы, выбухі былі страшныя. Усё гэта я бачыў.

Маці нядаўна праз скайп распавядала, што сяло Талакоўку, якое за два кілямэтры ад нас, дээнэраўцы залпам накрылі. Гэта, відаць, яны ўжо ў адказ абстрэльвалі. Звычайна амаль кожны дзень шумяць. Бывае на тыдзень пару дзён цішыні, а потым зноў пачынаюць.

Хтосьці на гэтай вайне кішэні грашыма набівае, а хтосьці гіне. Колькі яны на гэтай вайне грошай адмылі! Мільярды! Неяк у пасёлку людзі бабулю хавалі. І толькі выйшлі яны за межы могілак — адзін са снарадаў трапіў у групу людзей: сем чалавек насьмерць. Сярод іх — і мая стрыечная сястра.

Мусіць, пагроза сьмерці і стала прычынай ад'езду вашай сям'і з пасёлку?

Але, яно так і ёсьць. Пры абстрэлах снарады пачалі класьціся побач з нашым пасёлкам. Загінуць можна было папросту. Рэч у тым, што мы жылі амаль на лініі разьмежаваньня, і ў нашай мясцовасьці разьмяшчалася вялікая колькасьць вайсковай тэхнікі і асабістага складу ўзброеных сіл Украіны, якія абаранялі Марыюпаль. Горад з насельніцтвам у паўмільёна чалавек мае важнае стратэгічнае значэньне для Ўкраіны: толькі мэталюргічных заводаў там цэлых тры.

Пасьля частых абстрэлаў мая маці пачала ўгаворваць нас пераехаць у Беларусь. Мы з жонкай спачатку вагаліся, не наважваліся на такі крок. У рэшце рэшт, рашэньне было прынятае на карысьць пераезду.

Значыць, ты з жонкай і дачкой зьехаў, а маці засталася дома?

Так. Жылі мы разам з маці, але яна не адважылася пакінуць у такі складаны час дом без нагляду. Яна ж родам з гэтых мясьцін. Бацькі мамы зьехалі адсюль у Марыюпаль, калі ёй было тры гады. У мяне ў Гарадку жывуць сваякі па дзядулевай і бабулінай лініі. Паў-Гарадка сваякоў.

Бо для пераезду патрэбна не толькі рашучасьць, але і нейкая інфармацыя і некаторыя сродкі на першы час.

Жылі мы нармалёва, не жылі ва ўбогасьці. Перад ад'ездам я працаваў зваршчыкам-мантажнікам. Яшчэ да пераезду мы зьвязаліся праз скайп з нашымі сваякамі з Гарадка. Загадзя празандавалі наконт працы. Мы яшчэ не прынялі канчатковага рашэньня — а працу тут нам ужо знайшлі.

Прыехалі мы ў Віцебск 19 лістапада 2014 году, а 4 сьнежня я ўжо выйшаў на працу. Дарма марнаваць час мэты не было, бо ехалі мы сюды не адпачываць, а жыць і працаваць. Працую ў філіяле «Віраўлянскі» замежнага прадпрыемства «Дзецкасельскі-Гарадок» жывёлаводам. Зарплата мяне задавальняе. Жонка атрымлівае дапамогу па дзіцяці, якое нарадзілася ўжо тут. Цяпер не працуе, знаходзіцца ў дэкрэтным адпачынку.

Як табе здалося: ці ёсьць нейкія адрозьненьні ў жыцьцёвых укладах украінцаў і беларусаў?

Усё, у прынцыпе, як і ў нас, толькі тут яшчэ жыве дух СССР. Яно як бы і непрыкметна, але мне так здаецца. Кошты тут, вядома, вышэйшыя, чымся ў нас. Кусаюцца. Хоць і ва Ўкраіне цэны цяпер падскочылі. А наконт працы я скажу так: хто хоча працаваць, працу знойдзе ўсюды і заўсёды.

Па прыезьдзе ў Гарадок вы зьвярнуліся ў адпаведныя органы для атрыманьня статусу ўцекачоў, або афармілі сваё знаходжаньне ў краіне як-небудзь інакш?

Па прыезьдзе мы зарэгістраваліся ў міграцыйным аддзеле Гарадка. Цяпер, найхутчэй, будзем працягваць рэгістрацыю яшчэ на год, хоць схіляемся да таго, каб аформіць пасьведчаньне на жыхарства. Калі аформлю пасьведчаньне на жыхарства — памяняю ўкраінскія правы на трактар на беларускія, і хачу атрымаць правы на машыну. У якасьці ўцекачоў мы не знаходзіліся ніводнага дня, таму ніякай матэрыяльнай дапамогі не атрымлівалі. Пра дапамогу мы нават і ня думалі.

Наколькі задаволіла вашу сям'ю дадзенае жытло?

Да нашага прыезду ў хаце ўжо ніхто ня жыў. Зрабілі невялічкі касмэтычны рамонт: шпалеры паклеілі, нешта падмалявалі. Хата будавалася нядаўна, цалкам нас задавальняе. Усе выгоды: тэлефон, інтэрнэт, ванная, прыбіральня, паравое ацяпленьне. Ацяпляемся дровамі. Галоўнае, што ўзімку цёпла.

Скажы, што-небудзь з хатняй абставы вы вывезьлі з Украіны ці абжываліся ўжо тут?

З Радзімы мы прыехалі з трыма торбамі, ста далярамі і 15 тысячамі расейскіх рублёў. Абжываліся ўжо тут, на месцы. Як той казаў, усё, што вы бачыце, нажыта непасільнай працай.

А гаспадарку, сад, вінаграднік ня хочаце завесьці? Дарэчы, вінаград расьце і ў нашых шыротах.

Што тычыцца гаспадаркі — хутчэй не, чым так. А вось ва Ўкраіне я вырошчваў ружы, быў у мяне і вінаграднік. Калі б вы яго толькі бачылі: гронкі велізарныя; вінаградзіны, як сьлівы; колеру — ад амаль белага да чорнага. Тут, у Беларусі, нашмат халадней. У Марыюпалі ў нас ужо вясна. І лета тутэйшае на ўкраінскае не падобнае. Цяпла замала. І лета — як бы ня лета.

Як паставіліся да вас мясцовыя жыхары? Як прайшоў працэс адаптацыі ў цябе, у жонкі, у дачкі?

Мясцовыя паставіліся нармалёва: бо людзі — паўсюль людзі. У вёсцы некалькі маладых сем'яў. Зь некаторымі мы ўжо пасябравалі.

Жонка адаптавалася выдатна: яна адсюль ужо і зьяжджаць ня хоча. Дачка таксама, ходзіць у школу. Праўда, ва Ўкраіне ў яе ў клясе было трыццаць чалавек, а тут на ўсю школу гэтульki ня будзе.

С. Горкі
vitebskspring.org

АЗЫ ПАЛІТАЛОГІІ

АДЗІН ДЗЕНЬ З ЖЫЦЦЯ БЕЛАРУСКАЙ МАДЭЛІ

Беларуская мадэль даядае савецкую індустрыяльную спадчыну, патэнцыял якой як крыніцы эканамічнага росту вычарпаў сябе яшчэ ў 70-х гадах мінулага стагоддзя.

8 лютага адзіны палітык (АП) прыняў з дакладамі міністра замежных спраў і старшыню КДБ. Вынікам першай сустрэчы стаў «шэраг канкрэтных даручэнняў па рэалізацыі знешняй палітыкі на ключавых кірунках», вынікам другой — пазітыўная ацэнка дзейнасці «па барацьбе з карупцыяй, а таксама па забеспячэнні захавання інтарэсаў краіны ў сферы эканомікі і фінансаў», як адзначаецца ў афіцыйных прэс-рэлізах.

Праца беларускага МЗС у рэжыме Міністэрства гандлю даўно ўжо нікога не здзіўляе. Але жыццё не стаіць на месцы. У поўнай адпаведнасці з апошнім варыянтам перадвыбарчай праграмы АП, у пятай пяцігодцы чыноўнікам трэба будзе перайсці ад мадэрнізацыі вытворчасці да мадэрнізацыі кіравання. «Менавіта тады (тут я цытую перадвыбарчую праграму) мы атрымаем рэальную аддачу ад мадэрнізацыі — заваюем новыя рынкі, прададзім прадукцыю з прыбыткам і годна заплацім кожнаму працаўніку»…

Чыноўнікі vs. бізнесмены

Звернемся да статыстыкі. За 2015 год інвестыцыі ў асноўны капітал скараціліся на 15,2%, а затраты на набыццё машын, абсталявання, транспартных сродкаў — на 25,2%. Што ж за прычына інвестыцыйнай катастрофы, якая працягваецца ўжо не першы год? Адсутнасць грошай? Магчыма. Аднак усе фінансавыя патокі, у тым ліку і інвестыцыйныя, у беларускай мадэлі рэгулююцца адміністрацыйнымі метадамі. Чыноўнік-інвестар, у адрозненне ад бізнесмена-інвестара, рызыкуе не ўласнымі, а «дармовымі» грашыма.

Вынік такога інвеставання АП пераканаўча апісаў у Пасланні–2014: «Не раз мы з вамі пераконваліся: там, дзе мадэрнізацыя праводзіцца за дармовыя дзяржаўныя сродкі, яна аказваецца ў разы даражэй, чым у прыватніка, калі ён робіць за свае ўласныя грошы».

Тым не менш гэтыя «разы» не астудзілі інвестыцыйны запал АП. Сітуацыя парадаксальная, але безальтэрнатыўная. У аснове беларускай мадэлі ляжыць тысячагадовы навык канцэнтрацыі рэсурсаў цэнтральнай уладай з мэтай іх наступнага пераразмеркавання. Адмова АП ад аднаасобнага права пераразмяркоўваць рэсурсы азначала б адмову ад асабістай улады. Таму бессэнсоўна чакаць адэкватных высноў з мадэрнізацыі дрэва-апрацоўчых прадпрыемстваў.

А які сегмент рынку сёння абяцае бум? Можа, харчовы? Мода на электронныя «цацкі» як прыйшла, так і сыдзе, а есці хочацца заўсёды. 29 студзеня 2015 года на сустрэчы з прадстаўнікамі беларускіх і замежных СМІ АП нагадаў пра актуальнасць харчовага пытання, «таму што нават у Расіі попыт на прадукты харчавання, нашае харчаванне, вельмі вялікі».

Прайшоў год. І што мы маем па факце? У 2015 годзе аб'ём экспарту прадуктаў харчавання склаў $ 4,4 мільярда, што на $ 1,2 мільярда менш за ўзровень 2014 года. На пасяджэнні прэзідыума Саўміна 2 лютага прэм'ер-міністр Андрэй Кабякоў патлумачыў такі варты жалю вынік «неспрыяльнай кан'юнктурай знешніх рынкаў». Падвяла «наша Расія». У чарговы раз падвяла.

Дрэнная навіна

…А як наконт знешніх шокаў? Іх згубны ўплыў на беларускую мадэль у АП сумневаў не выклікае. Звернемся да тэксту Паслання–2015: «Прычыны складанай сітуацыі ў эканоміцы відавочныя: санкцыі супраць галоўнага нашага партнёра, падзенне цэнаў на нафту, дэвальвацыя расійскага рубля, звужэнне расійскага рынка».

Пераканаўча? Цалкам пераканаўча для тых, хто не жадае ці не здольны думаць крытычна. Ужо ў першым годзе чацвёртай пяцігодкі тэмпы рост ВУП апынуліся амаль у два разы ніжэй за планавыя: план — 109–110%, факт — 105,3%. А за І квартал 2014 года, г. зн. да пералічаных у Пасланні–2015 складанасцяў, яны знізіліся да 101,2%.

Знешнія шокі выступілі ў ролі паскаральніка, а не прычыны зніжэння ВУП. Такім чынам, у сухім астатку мы атрымалі структурны крызіс. Гэта дрэнная навіна. Але шыла ў меху не схаваеш. За што ні возьмешся — усюды структурныя дыспрапорцыі. Паміж сыравіннымі і апрацоўчымі сектарамі эканомікі. Паміж дзяржаўным і недзяржаўным сектарам, манапольным і канкурэнтным. Сацыяльная сфера — дыспрапорцыя паміж колькасцю занятых у эканоміцы і колькасцю пенсіянераў. У нас вельмі вялікая ўдзельная вага сацыяльных выплат у агульных даходах насельніцтва — 23%. Такога нават у СССР не было. Вельмі нязначная доля прыбытку ад прадпрымальніцкай дзейнасці ў даходах насельніцтва — 8,2%. І гэта дыспрапорцыя. Спіс лёгка можна працягнуць…

Галоўная ўмова выжывання

Каб выправіць структурныя дыспрапорцыі, неабходны час. Немагчыма за лічаныя месяцы ўзяць і падняць долю малых прадпрыемстваў да 60–70%, як у развітых краінах. Але пачынаць трэба з разумення прыроды крызісу. На жаль, на гэтай стадыі праца ў Беларусі і забуксавала. Нескладана здагадацца, па чыёй віне.

Праблема, аднак, палягае ў іншай плоскасці. Рэальныя структурныя рэформы не могуць быць праведзены ў рамках беларускай мадэлі. АП гэта выдатна разумее. Адсюль стандартны набор страшылак: зламаюць палітычны лад, падзеляць-парэжуць народную ўласнасць і раздадуць. Зразумела, што з карыслівых меркаванняў, бо «за гэтыя рэформы сёй-той у свеце гатовы шмат заплаціць».

Але калі структурным рэформам заблакаваць магчымасць увайсці ў дзверы, яны прасочацца праз акно або праз комін, як гэта зрабілі ў лютым новыя расцэнкі на паслугі ЖКГ. Не за гарамі і павышэннепенсійнагаўзросту.

«Сама сітуацыя выспявае», — прызнаўся ў лютым галоўны інспектар па Мінску А. Якабсон. З такім прызнаннем цяжка не пагадзіцца.

Расійскія датацыі, чые аб'ёмы наўпрост вызначаецца цаной барэля, ствалылі бачнасць канкурэнтаздольнасці беларускай мадэлі. Але, як адзначае гісторык Міхаіл Карпаў, «колькасная столь індустрыялізацыі даўно дасягнута, а эканоміку ведаў «кавалерыйскім наскокам» не пабудуеш. Патрэбныя капітальны рамонт інвестыцыйнага механізму і лібералізацыя, а тут «руская вясна», санкцыі, контрсанкцыі і абвальнае падзенне нафтавых катыровак».

Тым не менш надзея памірае апошняй. Вернемся ў Палац Незалежнасці, дзе 8 лютага АП у чарговы раз нагадаў галоўную ўмову выжывання беларускай мадэлі: «Прэзідэнт Расіі і прэм'ер не толькі паабяцалі, але прынялі рашэнне аб падтрымцы, як бы ні было складана ў Расіі, эканомікі Беларусі».

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

НАША ЎЛАДА

ХАМСТВО ГОСУДАРСТВЕННОГО МАСШТАБА

К сожалению, привычку хамить из главы белорусского государства выбить не удастся никому — это уже очевидно. Просто то, что он говорит, ему самому хамством не кажется. Он проговаривается — или оговаривается, трактуйте, как хотите.

Помните, как он обосновывал снятие льгот с пенсионеров, живущих в городе? Куда, мол, им ездить — через весь Минск, что ли, внуку шоколадку везти?! Так шоколадки всюду одинаковые.

Хамством в данном случае были не какие-то нецензурные слова, а презрительная оценка дедовских и бабушкиных чувств: не нужны вашим внукам ваши шоколадки, сидите дома!

Или вот: что это за рекомендация — попривыкали мясо есть? Детям можно и мясо. А себе творожок.

Вот и сейчас заявления о том, сколько можно вспахать на мужчине, достигшем шестидесятилетнего возраста, я однозначно воспринимаю как хамство. Но уже не как хамство частного лица — Лукашенко А.Г. А как хамство той машины, которая называется белорусским государством.

Дело ведь не в том, что люди не хотят и не готовы работать. Дело в том, что государство последовательно сокращает любые возможности для трудоустройства. Посмотрите цифры — как на протяжении последних пяти, например, лет шло сокращение на крупных государственных предприятиях. Кажется, не затронуло оно только «Беларуськалий» и, возможно, до недавнего времени нефтянку — пока конъюнктура рынка позволяла.

На подавляющем большинстве остальных наблюдалось систематическое последовательное выдавливание с работы: сокращалась рабочая неделя, заставляли уходить в принудительно-«добровольные» неоплачиваемые «отпуска» или увольняться по соглашению сторон, не продлевали контракты.

Еще хуже обстояли дела с частным бизнесом малого и среднего калибра. Во всех постсоциалистических государствах именно он абсорбировал освобождающуюся рабочую силу, переучивая бывших инженеров на «вшивых блох» — людей, способных открыть собственное дело и снять с государства ответственность за свое обеспечение.

Но как раз такие люди и воспринимались государством как потенциальные враги: сначала зарегулировали до предела процесс регистрации малого и среднего бизнеса, потом начали обдирать тех, кто все-таки успел прорваться и начать зарабатывать, и, наконец, оставшихся просто стали вытеснять из тех сегментов рынка, где они могли рассчитывать хотя бы на какую-то копейку.

Наконец, третья сфера — это бюджетники. У государства как крупнейшего работодателя закончились деньги — это понятно: все эти годы мы, как выражаются отдельные чиновники, жили не по средствам и вместо того, чтобы чистить «фамильное серебро» и создавать новые рабочие места, строили ледовые дворцы — чтобы уж наверняка в каждом городе было где поиграть в хоккей главе государства сразу после обеда пресловутым творожком. При этом заработные платы учителей и врачей в госучреждениях оставались на уровне того самого плинтуса, за которым разве что повесившуюся в холодильнике мышь стоит хоронить. Но частные школы развивать не давали, а скандалы вокруг частных клиник все мы помним со времен покойной госпожи Постоялко. И всюду шло сокращение, так что только в силовых ведомствах постоянно требовались те самые мужчины, которым теперь предлагают пахать, впрягшись на три корпуса.

Именно поэтому главным выразителем государственного хамства стал даже не глава государства, столь неизящным образом отодвигающий от себя подозрения в нежелании уходить на пенсию, а вполне изящная министр Марианна Щеткина.

Заявляя все эти годы, что проблем в государстве с трудоустройством нет, она и сейчас делает вид, что работы хватит на всех. Достаточно прочесть последние ее заявления на эту тему. На практике же, поднимая возрастную планку, государство должно бы позаботиться и об открытии к этому моменту новых рабочих мест. Но об этом вслух ничего не говорится. То есть, спасение утопающих должно стать делом рук самих утопающих, а не команды корабля, которая их довезла до этой сомнительной гавани?

Что это, если не государственное хамство, адресованное каждому из граждан? Ах, простите, кажется, это называется социально ориентированным государством и именно за это и голосовал в 2015 году белорусский избиратель?

Бог с вами, друзья мои. Покупайте творожок — если он вам еще по карману, — и в ледовый дворец! Здоровье позволяет — на нас всех еще пахать и пахать можно. В три, прости господи, корпуса.

Александр Федута
naviny.by

ПЕНСІЙНЫ ЎЗРОСТ

АБМЕН КУКІШАМІ

Бурыцца яшчэ адзін бастыён канструкту сацыяльнай дзяржавы. Пасьля росту камунальных тарыфаў рэжым робіць замах на яшчэ адну сьвятую карову беларускай мадэлі — пэнсійны ўзрост. Пасьля нарады ў Лукашэнкі 10 сакавіка стала зразумела, што палітычнае рашэньне па гэтым пытаньні прынятае. Неўзабаве будзе вядомы тэрмін і канкрэтны альгарытм працэдуры.

Апошнія гады Лукашэнка як мантру паўтараў, што з эканамічнага гледзішча варта было б падвышаць пэнсійны ўзрост, але народ супраць, таму мы гэтага рабіць ня будзем. На нарадзе ў сьнежні мінулага году ён зазначыў, што, відаць, усё ж давядзецца гэта рабіць, але толькі пасьля таго, як параімся з народам. Паколькі каналаў зваротнай сувязі ўлады з грамадзтвам у Беларусі не існуе, то рада з насельніцтвам магла ажыцьцявіцца толькі ў выглядзе імітацыі. Што і адбылося насамрэч. Дзяржаўныя мэдыі друкавалі матэрыялы на гэтую тэму, былі там і лісты чытачоў. Гэтым усё і абмежавалася.

І што ж высьветлілася, як думае народ на гэты конт? Лукашэнка адзначыў на нарадзе: «Скажу шчыра, паводле маіх дадзеных (я ўпэўнены, што яны дакладныя), мы пакуль не дасягнулі пераважнай большасьці сярод насельніцтва, якое б падтрымлівала гэтую прапанову ўраду аб павышэньні пэнсійнага ўзросту. Мы блізкія да паловы».

Незразумела, на якія дадзеныя спасылаецца Лукашэнка. У студзені кіраўніцтва Інстытуту сацыялёгіі на сустрэчы з журналістамі канстатавала: «Паводле нашых апытаньняў, прыкладна 18% працуючага насельніцтва ў 2013 годзе адзначыла, што яны гатовыя адкласьці ўзрост выхаду на пэнсію з умовай павышэньня пэнсіі». Зьвяртаю ўвагу, што гаворка ідзе толькі пра 2013 год, апытаньне праводзілася сярод працуючага, а не ўсяго насельніцтва. Дый гатоўнасьць адкласьці выхад на пэнсію абумоўлівалася павышэньнем пэнсіяў. НІСЭПД у сьнежні 2015 году зафіксаваў наступныя лічбы: 20,3% рэспандэнтаў падтрымалі думку, што «пэнсійны ўзрост варта падвышаць, каб павялічыць пэнсіі», 73,1% выказалася супраць. 20% — гэта вельмі далёка да паловы. Дый тыя згодныя на падвышэньне пэнсійнага ўзросту толькі пры ўмове, што пэнсіі павялічацца. А на згаданай нарадзе ў кіраўніка дзяржавы пра павелічэньне пэнсіяў гаворкі не было.

Такім чынам, народ супраць, але пэнсійны ўзрост будзе павышаны. Бо заканчваюцца грошы.

Вось вам і народнае меркаваньне, на якое актыўна спасылаюцца ўлады, напрыклад, адмаўляючыся ўвесьці мараторый на сьмяротнае пакараньне.

Хоць рашэньне практычна прынятае, але Лукашэнка ня быў бы самім сабой, каб не працягваў гуляць у папулізм. «Мы павінны параіцца зь імі, будзем іх пераконваць, прасіць іх згоды. Мы папросім у іх падтрымкі. Пагодзяцца — правядзем зьмены. Не — значыць, не».

Чаму ж дасюль не ўдалося пераканаць? Справа тут ня толькі ў тым, што, як трапна заўважыў Віталь Цыганкоў, пытаць у людзей, ці хочуць яны, каб падвысілі пэнсійны ўзрост, гэта тое самае, як пытаць у дзяцей, ці хочуць яны хадзіць у школу.

Тут праблема глыбейшая. Справа ў тым, што ў патэрналісцкай дзяржаве ня можа быць грамадзян, якія адчуваюць адказнасьць за краіну, яе лёс і пэрспэктывы. Тут жыве проста насельніцтва, дзяржаўныя падданыя. «Государевы люди», як выказалася віцэ-прэм'ер Натальля Качанава.

Беларусы не атаясамліваюць сябе зь дзяржаваю. Уладныя інстытуты для іх — гэта нешта чужое, вонкавае. Людзі ж ня плацяць самі падаткі, адлічэньні ў Фонд сацыяльнай абароны. Гэта ўсё аўтаматычна вылічваецца зь іх заробку ў бухгальтэрыі па месцы працы. Калі б яны самі прыходзілі ў падатковую інспэкцыю ці ў банк, самі вылічвалі свой падатак, самі пералічвалі, то гэта быў бы першы крок да ўсьведамленьня сябе грамадзянамі.

У іх бы ўзьніклі пытаньні: а на што і ці эфэктыўна ўлада траціць мае грошы? І як я магу на гэта ўплываць, як можна кантраляваць уладу? Праз дэпутатаў? Дык тады я ж павінен іх выбіраць. Дык патрэбныя сапраўдныя выбары, а не тэхнічны рытуал галасаваньня.

А калі ўлада сама сябе выбірае, а падаткі забірае аўтаматычна, то няма ўяўленьня, што бюджэтныя грошы — гэта мае. Людзей не цікавіць, як бюджэт напаўняецца і як траціцца.

І калі ўлада паспрабавала зьвярнуцца да грамадзянскай адказнасьці беларусаў, то ў адказ атрымала кукіш. Па-іншаму і быць не магло, гэта ж не Швайцарыя.

На добры лад, падвышэньне пэнсійнага ўзросту павінна было б быць часткай глыбокай рэформы ўсёй пэнсій най сыстэмы, пераходу да назапашвальнай мадэлі. Але ўлады адмаўляюцца ад рэформы ня толькі таму, што яна дасьць эфэкт у выглядзе падвышэньня пэнсіяў і зьмяншэньня нагрузкі на Фонд сацыяльнай абароны толькі праз некалькі гадоў.

Праблема, зноў жа, глыбейшая. Цяпер дзяржава — манапаліст у пэнсійнай сфэры. І я сам сустракаў людзей сталага веку, якія шчыра лічаць, што пэнсію ім плаціць Лукашэнка, таму за яго і галасуюць. А ў выніку сапраўднай пэнсійнай рэформы зьявіліся б прыватныя фонды, якія б акумулявалі накапленьні людзей, і потым зь іх жыхары атрымлівалі б пэнсіі, прычым вышэйшыя. То бок рэформа разбурае мадэль патэрналісцкай дзяржавы. А гэта ўжо рэвалюцыя сьвядомасьці.

Тое, што падвышэньне пэнсійнага ўзросту адбудзецца ў момант крызісу, стварае для немаладых людзей праблему, нават, у пэўным сэнсе, пастку. Прадпрыемствы спыняюцца, хутка пачнецца хваля банкруцтваў, расьце беспрацоўе. Найперш звальняюць людзей сталага веку, іх неахвотна бяруць на новую працу. І замест таго, каб атрымоўваць пэнсію, яны будуць вымушаны плаціць дзяржаве падатак за дармаедзтва. Такім чынам улады, у сваю чаргу, паказваюць народу кукіш. Усё па справядлівасьці.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

КАМУНАЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ

ЖИРОВКИ ПЕРЕСЧИТАЮТ

1 марта в Администрацию президента был отправлен проект указа «О совершенствовании системы оплаты за жилищно-коммунальные услуги, оказываемые населению». Что изменится, если проект указа примут?

Проект разрабатывала рабочая группа, в которую входили представители министерств экономики и жилищно-коммунального хозяйства. В пресс-службе Совета министров Naviny.by сообщили, что проект документа отправлен в Администрацию президента еще 1 марта.

Напомним, Александр Лукашенко поручил председателю Комитета госконтроля, главе Администрации президента и премьер-министру представить ему новые расчеты тарифов на ЖКУ.

Лукашенко, реагируя на возмущение населения полученными в феврале квитанциями на квартплату, настаивал на жестком наказании виновных.

«Наденьте наручники тем, кто не выполнил доведенные по моему распоряжению тарифы. Наденьте и публично посадите десяток-другой человек, — потребовал глава государства. — Тут должен быть список, кто эту балду придумал. Хватит с ними шутить. Мы тут что-то считаем, планируем, а они делают все по-своему».

Виновных нашли — по крайней мере, возбуждено 17 уголовных дел.

А к 1 марта подоспел и указ, проект которого попал в распоряжение Naviny.by. Что изменится в тарифах, если документ примут?

Согласно проекту нового указа, субсидируемые государством тарифы останутся практически без изменений за исключением водоснабжения и канализации, а также тарифов на электроэнергию и природный газ.

Тариф на водоснабжение в настоящее время составляет 4765,9 рубля за кубический метр, а на водоотведении — 4148,9 рубля. Таким образом, общий тариф — 8914,8. Согласно проекту нового указа, общий тариф должен значительно снизиться — до 4653 рублей (2790 рублей — водоснабжение и 1863 рубля — водоотведение).

Может ли вдруг настолько подешеветь вода?

В «Минскводоканале» не отвечают на этот вопрос, отмечая, что в цену воды, кроме прочего, входят затраты предприятия на электроэнергию (работа насосов, например), а также очистительные мероприятия.

К слову, в Минске экономически обоснованный тариф на воду является самым низким по сравнению с применяемыми в областных центрах. Например, в Минской области он увеличен до 15 141 рубля с 19 февраля 2016 года.

Еще в конце февраля специалисты «Минскводоканала» говорили прямо противоположное — о скором росте тарифов.

«Пока сложно сказать, на сколько увеличатся тарифы. Сейчас производятся расчеты, которые должны пройти согласование на всех уровнях. На это потребуется около двух недель», — говорила 25 февраля в комментарии агентству «Минск-Новости» заместитель директора по экономике и финансам «Минскводоканала» Инесса Ксендзова.

Как в такой ситуации можно снизить тарифы, остается только догадываться.

Также в проекте указа прописано, что тарифы на тепловую и электрическую энергию для населения, а также на газ природный и сжиженный вводятся соответственно постановлению Совета министров от 30 декабря 2013 года. Данное постановление уже несколько раз уточнялось в связи с индексацией некоторых тарифов. Последний раз — 30 ноября 2015 года с тарифами, вступавшими в силу 1 декабря 2015 года. Но в любом случае это значит, что стоимость электроэнергии и газа должна снизиться.

И еще одно изменение в случае принятия указа — плата за техническое обслуживание лифта, санитарное содержание вспомогательных помещений жилого дома будет вноситься, исходя из количества человек, «зарегистрированных по месту жительства в жилом помещении, а также имеющих право владения и пользования жилым помещением коммерческого использования, частного жилищного фонда по договорам найма».

Исполнительный директор Международной ассоциации менеджмента недвижимости (МАМН) в Беларуси Геннадий Калёнов считает, что если это положение останется в указе, заголовком новости об этом новшестве можно делать «В Беларуси богатые живут за счет бедных».

«Многодетная семья заплатит много за лифт, — сказал Геннадий Калёнов, — ведь все члены семь, как правило, зарегистрированные. Пять человек из однокомнатной квартиры, где живут две семьи, которые разъехаться не могут, заплатят. Бедные, одним словом, заплатят и много. А владельцы больших квартир, где никто не зарегистрирован, платить не будут вообще. А как называется страна, где бедные платят за богатых? Не социально ориентированная».

Здесь возникает вопрос, который касается квартир, которые сдаются на сутки или помесячно. Кто будет заниматься контролем количества людей, которые там проживают? Для этого создадут отдельную службу или эту обязанность повесят на уже существующую?

В любом случае, количество жильцов — величина непостоянная. И лучше платить в зависимости от площади квартиры, так как эта величина не меняется, считает Геннадий Калёнов.

Также проект предписывает до 15 марта обеспечить перерасчет «под персональную ответственность председателей облисполкомов и Минского горисполкома за оказанные потребителям в январе 2016 года жилищно-коммунальные услуги» за исключением услуг водоснабжения и водоотведения.

В проекте указа акцентируется, что такая система оплаты вводится на 2016 год. Таким образом, это косвенно указывает на то, что в следующем году тарифы и система вновь могут измениться.

Елена Спасюк
БЕЛАПАН

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: 250318@list.ru Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 16.03.2016 у 19.30 Наклад: 290 асобнікаў. Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў. Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў. Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.